Nᴇʀ 73

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 24 Czerwca v. s. 1825 roku.

Wiadomości Krajowe.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 17 czerwca.

W sobotę d. 13 t. m., Nayjaśnieyszy Cesarz Jegomość, raczył przybydź z *Warszawy* do *Carskiego-Sieła*.

Tegoż dnia 13, o godzinie 8 zrana, wystrzały działowe z twierdzy Pietro-Pawłowskiey i odgłos dzwonów wszystkich kościołów, obwieściły wiernym poddanym, mieszkańcom stolicy o szczęśliwem rozwiązaniu ciąży Nayjaśnieyszey Wielkiey Xiężny Alexandry Fedorowny, przez powicie Wielkiey Xiężniczki, którey imie dano Alexandra. (*P. P.*)

Przybyli do *St. Petersburga*: jenerał artyllery Hrabia *Arakczejew* z okręgów osad woyskowych; leib-medyk *Wyle* z *Warszawy*; leib-medyk *Daller* z okręgów osad woyskowych. (*S. P. Z.*).

Na mocy artykułu 12go konwencyi, dnia 27 lutego (11 marca) r. t., między Rossyą a Prussami zawartey, tamoźnie w *Połądze* i *Jurborku* podniesione są do stopnia tamoźni 1szey klassy, z prawem pobierania cła od wszystkich, taryffą pozwolonych towarów, wyłączając rum, arak, wódki, sukna, półsukienka i kazimirki. Wprowadzanie przez te tamoźnie towarów dozwolonych i opłata pośliny, będą się uskuteczniały na tychże zasadach, jakie są na ten cel postanowione w portach morza baltyckiego. Termin opłaty pośliny, od towarów dozwolonych, podobnie jak na tamoźniach 1szey klassy, naznaczony jest 6 miesięcy, od dnia przywozu towarów, ale prawo składowe im nie służy. Pospołu z tem skasowane zostały tamoźnie składowe wileńska i kijowska; a grodzieńska 2giey klassy, ze względu, że od przywożonych do niey Niemnem towarów, pośliny będą już opłacane w *Jurborku*, przeniesiona jest do klassy 3ciey z dozwoleniem tamoźni kowieńskiey pobierać cło na dawnieyszey osnowie od towarów, wymienionych w taryffie pod literą A i od wszystkich polskich. (*G. H.*).

Ruski Inwalid z *Tuły* pod 25 maja, zawiera jak następuje: Dnia 21 teraźnieyszego miesiąca otwartą tu została magistratura Rady Gubernialney. Za poprzedniczém obwieszczeniem, Pan Gubernator Cywilny *Tuchaczewski* z urzędnikami gubernii, o godzinie 9tey zrana zgromadzili się do domu, przeznaczonego na pobyt przybyłego tu z *Kazania*, Pana Jenerał-Gubernatora Alexandra *Dmitrewicza Bałaszewa*, a o godzinie 10 wszyscy się udali do sali zgromadzenia ślacheckiego, znaydującey się w gmachu skarbowym, gdzie są umieszczone sądownictwa i urzędy. Naprzód archymandryta *Moyżesz* z duchowieństwem uczynił pokropienie wodą święconą, a po złożeniu do Dawcy wszelkiego dobra Pana Boga dziękczynnych modłów, wzniesiono śpiew o długie lata dla Cesarza Jegomości i całego Nayjaśnieyszego Domu; przy czém Proto-Jerey Jan *Bazarow*, miał stosowne do uroczystości kazanie. Po odbytem pokropieniu wodą święconą nastąpiło posiedzenie Rady. Pod prezydencyą Jenerał-Gubernatora składali ją, Gubernator Cywilny, Prezydent Rządu Gubernialnego, Vice-Gubernator; Prezydenci Izb kryminalney i cywilney, naczelnik policyi gubernii tulskiey i Prokuror gubernialny. Potém sprawujący obowiązek sekretarza przeczytał postanowienie Naywyżey potwierdzone, ustanawiające Radę tylko w guberniach, zarządowi JW. *Bałaszewa* powierzonych. Potém czytane były artykuły dodatkowe o czynnościach, toku spraw i t. d. wzięte ze wzoru i doświadczeń Rady gubernialney początkowie w *Razaniu* ustanowioney. Posiedzenia mają bydź dwa razy na tydzień, we wtorki i czwartki, od godziny 6 wieczorem i trwać podług potrzeby interessów. Czas wieczorny obrany jest dla tego, ażeby żaden z członków nie był odrywany od obowiązków swojego urzędu w godzinach, przeznaczonych regulamentem. Nakoniec Pan Jenerał-Gubernator miał mowę, które treścią było wystawienie przyczyn, które zwróciły jego uwagę, iż w teraźnieyszym stanie różnych części zarządu gubernialnego, bardzo często jedna jego gałąź, oddzielnie działając, nie zgadza się z drugą; cel więc nowego tego ustanowienia w tém się zawiera iżby zgoła w niczem dawnieyszego porządku nieznosząc ani odmieniając, zbliżyć jednę gałąź do drugiey, uczynić wzajemnie odpowiedzialnemi, utworzyć jedność, i sprowadzić wszystkie do spólnego, a następnie dla każdey pożytecznego kierunku. Ustanowienie Rady nie przydaje nowey instancyi w gubernii, a korrespondencya jey, ile można powinna bydź skrócona; lecz odbierając wiadomości od wszystkich Izb o toku i wyrokach w sprawach, przyymująo prywatne żałoby, zaradza przewłoce i czuwa nad sprawiedliwością. Po zakończeniu posiedzenia, otwarte zostało urzędowanie Tulskiey Rady Powiatowey, złożoney: z Marszałka powiatowego, Policmeystra tulskiego, Sędziego powiatowego, Sprawnika ziemskiego, Podskarbiego powiatowego, Głowy kupieckiego mieyskiego, Burmistrza, i Strapczego powiatowego. Po czém Pan Jenerał-Gubernator odwiedził mieysca urzędowe i sądownictwa, a dnia następnego wyjechał do *Razania*.

O koncercie Pana *Lipińskiego*, danym d. 14 czerwca *Pszczoła Północna* zawiera: Pan *Lipiński* zupełnie usprawiedliwił pochwały, które poprzedziły przybycie jego do *St. Petersburga* a nawet przewyższył oczekiwania miłośników i znawców muzyki. Metoda jego zupełnie jest nowa i dotąd u nas niesłyszana: jednoczy się w niey nadzwyczayna czułość z wyrazistością i delikatnością; a bystrość jego nie zaćmiewa czystości i płynności: słowem, życiem obdarzone granie Pana *Lipińskiego*, ukazujące w nim znakomitego wirtuoza, w zadumienie wprawiała licznych słuchaczów, którzy przez powtarzane okrzyki i oklaski okazywali naywiększe swe zadowolenie. Znawcóm zostawując wyłożenie szczegółów wszystkich zalet, wszystkich odznaczających charakterów i odcieniow Pana *Lipińskiego;* powiemy tylko, że metodę jego porównywamy z naycelnieyszemi dziełami poezyi szkoły romantyczney. porywającey umysł i serce pierwey, niżeli można zdać sobie sprawę ze swoich uczuć. Grał Pan *Lipiński* koncert, waryacye i rondo swojey kompozycyi, odznaczającey się gustem, sztuką i wdziękami melodyi. Życzyćby należało, ażeby Pan *Lipiński* udarował nas jeszcze kilku koncertami: przekonani jesteśmy, iż pomimo czasu, nie dość przyjaźnego dla koncertów, znaydzie on mnóztwo słuchaczów.

W sobotę d. 13 czerwca odbyły się wyścigi konne na *Wołkowym* polu. O szczegółach tego widowiska w następującym doniesiemy Nrze.

Poprawa omyłki: w przeszłym Nrze Kur. Lit. na pierwszey stronie, w drugiey kolumnie, w liczbie mianowanych kawalerami orderu ś. *Włodzimierza* 4tey klassy, po *Wrześniewskim* dodać należy *Sliwińskiego.*

Królestwo Polskie.

Warszawa dnia 28 czerwca.
(z Gazety Warszawskiey.)

Nayjaśnieyszy Pan z szczodrobliwey swey łaski, raczył przeznaczyć summę 100,000 złotych, która przez wyznaczoną oddzielną Kommissyą rozdzieloną zostanie między nieszczęśliwych.

Nayjaśnieyszy CESARZ i KRÓL Dekretami swemi z dnia 19/31 maja, 22 maja (3 czerwca) i 1/13 czerwca w *Warszawie* wydanemi, Nayłaskawiey mianować raczył JP. Józefa Hr. *Ledóchowskiego* Kamerjunkra Dworu Królestwa Polskiego, Szambelanem Dworu, zaś JPP. *Bronikowskiego*, Kommissarza Delegowanego do Obwodu Konińskiego, Waleryana Hr. *Krasińskiego* i Antoniego *Borzewskiego*, zaszczycić raczył stopniami Kamerjunkrów Dworu Królestwa Polskiego.

JO. Xiążę Namiestnik Królewski wyjechał dnia 29 b. m. po południu z tuteyszey stolicy dla zwiedzenia Województw Podlaskiego, Lubelskiego i Sandomirskiego.

Postanowieniem JO. Xcia Namiestnika Królewskiego pod dniem 31 maja r. b. dozwolono na ustanowienie nowey Komory 2go rzędu na linii graniczney od strony Prus, w punkcie Podgrabów.

RAPORT RADY STANU

Z działań Rządu od czasu ostatniego Seymu.
(Ciąg 14ty.)

WYDZIAŁ WEWNĘTRZNY.

Górnictwo.

Liczba zakładów górniczych, pomnożyła się znacznie, tak przez poprawienie i powiększenie dawnych, jak przez założenie nowych hut, kuźni i rozmaitych fabryk, których stan teraźnieyszy jest następujący

Żelazo. Kopalń rud żelaznych jest teraz ogółem 37 — Pieców do żelaza 9 — Pieców kupołowych do przetapiania żelaza 3 — Gisserni 6 — Fryszerek 32 — Cayniarni 3 — Blachowni 2 — Stalowni [illegible] — Kosarni 2 — Wiertarnia, tokarnia i drylownia 1 — Szlifierni 2 — Drutarnia 1 — Kowalichów ręcznych 72. — Nadto: założono w *Suchedniowie* 60 nowych ręcznych warsztatów, które machiną parową będą poruszane; prócz tego: nowe zakładają się szlifiernie o 15 kamieniach. *Miedź.* Kopalń rud miedzianych 3 — Płoczkarni 2. Pieców do wypalania i topienia rud miedzianych 15 — Hamernia 1 — Fabryka do wyrabiania rozmaitych sprzętów i naczyń miedzianych 1 — *Ołów* Kopalń rud ołowianych 6 — Pieców do topienia rud ołowianych 2. — *Srebro.* Pieców do odłączania srebra 2 — Piec do czyszczenia srebra 1. — *Mosiądz.* Pieców do topienia mosiądzu 2 — Fabryka do wyrabiania rzeczy mosiężnych 1 — *Cynk.* Kopalń Galmanu 7 — Hut cynkowych 5, mających razem mufli 700 — Z tych: 4 w *Dąbrowie*, a 1 w *Niemcach*, gdzie wielka huta, przez przedsiębiercę ze wszystkiemi potrzebnemi budynkami wystawiona, przez rząd nabytą została.

Węgli kamiennych kopalń 5 — Węgli kamiennych brunatnych 1 — Walcowni do wyrabiania blach walcowanych: żelaznych, miedzianych, mosiężnych i cynkowych 4 — *Fabryka marmuru w Chęcinach.* — Oprócz odnowienia dawnych opuszczonych łamów marmurowych w górach chęcińskich; otworzono nowe góry w *Słupcu.*

Kilka nowych wapielni i cegielni pod *Kielcami w Dąbrowie.*

Dąbrowa, mała przedtém osada z 3ch domów złożona, przez zaprowadzenie i ulepszenie tam fabryk, do wysokiego stopnia doskonałości doszła; liczy przeszło 600 mieszkańców, zatrudnia codziennie około 900 górników i hutników i dostarcza przeszło 45,000 cetnarów cynku.

W pomoc kopalniom, założono i wyprowadzono pięć podziemnych podkopów czyli sztolni wynoszących sążni 2,050.

Reprodukcya fabryk górniczych. Górnictwo wydało w 4ch ostatnich latach: żelaza lanego cetnarów 198,138 — Żelaza kutego 115,966 — Cynku 54,399 — Ołowiu i gleyty 4,736½ — Mosiądzu 565¼ — Miedzi 2,168½ — Blachy 8,997¾ — Srebra grzywień 389. łótów 19, drachm 4 — Galmanu cetnarów 325,275 — Węgli kamiennych korcy 761,789: Rudy miedzi z ołowiu cetnarów 54,524 — Rudy żelazney fur. 80,978 — Popiołu ałunowego korcy 43[illegible]7. Kapitał włożony w budowle i zakłady górnicze, oraz w budowle ekonomiczne; w ciągu ostatnich lat czterech zł. 1,853,094 gr. 6 wynosił.

Pod *Inowłodzem w Piekle* wystawiona została fabryka wapna. Zakład ten mieści wielki piec *Rumforda*, zamierzony dawniey i wspomniany w ostatnim raporcie, a w ciągu ubiegłych lat ukończony.

Rezultat ogólny, wykazujący rzeczywisty stan górnictwa, z końcem 1823 roku, jest następujący:

Skarb dał na fundusz górnictwa, podług etatu z roku 1816, biorąc przez lat 8, summę złot. 2,509,542 gr. 20.

Górnictwo zaś:
1. Wydało na budowle istniejące. zł. 3,464,572 gr. 29
2. W zapasach posiada złot. 1,756,198 gr. 10.
} 5,220,771 — 9.

Więc górnictwo przysporzyło - - - - - - - zł. 2,711,228 g. 19.
1. Wartość produkcyi coroczney wynosi - - - — 2,966,206 — 2.
2. Kapitał obiegowy corocznie w kursie będący, a na koszta produkcyi obracany wynosi - - - - - - - - zł. 2,372,087 g. 14.

Zostanie na dochód coroczny zł. 594,178 g. 18.

Nadto z swych dochodów górnictwo opłaciło przez lat ośm koszta utrzymania jeneralney dyrekcyi górniczey i 8 dozorstw, co wynosi w ogóle zł. pol. 1,484,793 gr. 21.

Gdy w dobrach na rzecz górnictwa oddanych do kilku tysięcy ludzi, ciągłą zajętych jest pracą, stan rolnika tak dalece się u nich polepszył, iż w wielu ekonomiach są uzdolnieni włościanie do otrzymania gruntów na czynsz, co pięcioletniem doświadczeniem stwierdzoném zostało, bo chociaż w tak przykrych czasach, zawsze z góry czynszownicy się wypłacają.

Lasy Górnicze są wymierzone i podzielone tak, iż na zawsze dystarczać będą mogły dla fabryk drzewa, a nadto lasy te czynią dochodu około 50,000 złotych Pol.

Przez liczne zakłady, utworzone w tych dobrach, propinacya powiększyła się, a podatek konsumpcyyny w miastach Górniczych, przed założeniem fabryk zaledwie kilkanaście tysięcy czyniący, dziś blisko 150,000 zł. Pol. Rządowi przynosi.

Szukanie soli kopalney nad *Nidą* w *Szczerbakowie* trwa dotąd, świder zapuszczony został do głębokości 168 sążni reńskich, i gdy już daley nie można było zapuszczać się, zaczęto robić szyb, który już przeszło 120 sążni reńskich jest głęboki; gdy dóydzie do 165 sążni, znowu świder będzie zapuszczony dla otrzymania ostatecznego wypadku.

Nakoniec założenie szkoły Górniczey w *Kielcach*, która idąc w pomoc Urzędnikom w Dozorstwach przy wyuczaniu prostych górników i hutników, iakich już Górnictwo Rządowe przeszło 4000, po większey części Polaków, zatrudnia, kształci młodych rodaków na Urzędników i Officyalistów zdatnych do posad górniczych.

(Dalszy ciąg nastąpi).

TURCYA.

Od granic Tureckich d. 5 czerwca.
(z *Gazety Warszawskiey*).

Gazety włoskie umieszczają następujące wiadomości o wypadkach w Grecyi:

Z *Korfu* 10 maja: „Rozchodzą się pogłoski, pomyślne dla turków. Wielu zapewnia, iż Turcy zajęli *Navarino*.„

Z *Zante* 8 maja: „Chociaż Gazety Greckie nie obeymują szczegółowych doniesień o bitwie stoczoney d. 22 kwietnia w *Cremedi*, przy *Navarino*, zdaie się iednak rzeczą pewną, iż Grecy ponieśli klęskę. Turcy przywieźli do obozu 600 par uszu na znak zwycięztwa, i zabrali 70 jeńców, między któremi było 4 kapitanów i dowódca *Navarino*. Zaprowadzono ich do *Modon*, gdzie będą użyci do robót publicznych. Niedawno spalili turcy wieś *Gargagliano*. Inny korpus zaczął strzelać do *Natolico*. Liczne oddziały woyska wynoszące po 6 do 7 tysięcy ludzi, ciągną dla uderzenia na *Missolungi* i inne warownie w Morei. Zdaie się, iż Grecy ustąpili już z *Navarino*. Jenerał Francuzki *Roche* z różnemi officerami przybył z *Marsylii* do *Napoli di Romania*. Ze *Stambułu* wypłynęło 9 statków przewozowych z żywnością dla woyska tureckiego, a flotta przybędzie wkrótce do brzegów Morei. Eskadra Egipska płynąca z *Suda* do *Modon*, spotkała flottę Grecką, która 20 statków Egipskich zabrała, 10 zatopiła, a resztę rozproszyła.„

Listy z *Korfu* pod d. 26 maja (pisze Niemiecka *Powszechna Gazeta*) potwierdzają to wszystko, co o wypadkach 12 i 13 maja przy *Modon* doniesioném było. *Ibrahim* Basza po niepomyslnym zamyśle odpłynienia, i spaleniu potém okrętów swoich, znayduie się w *Modon*, a *Kanaris* zniszczył okręty, które się schroniły do portu *Navarino*, gdzie osada grecka umyślnie wywiesiła białą chorągiew na znak poddania się.

Wychodząca w *Smyrnie* Gazeta *Dostrzegacz Wschodni* pisze, iż, jak słychać, Wielki Sułtan nieukontentowany z *Ibrahima* Baszy, dał nieograniczoną władzę *Chosret-Mehemetowi*.

Paryzki *Dziennik Rozpraw* umieścił następujący list z *Zante*: „Grecy odnieśli nowe zwycięztwo. Dowódcy ich i żołnierze podali nowy przedmiot do historyi odrodzenia Grecyi. *Piotr Mauromichalis, Maurokordato*, których *Dostrzegacz Wschodni* chciał podeyrzanemi uczynić, *Konstanty Bozzaris, Anagnostoras, Metaxas* i inni waleczni Grecy zapędzili w ciaśninę Egipcyan, którzy wylądowali w Peloponezie, i odparli ich do brzegu przy porcie, gdzie *Ibrahim* Basza, przywiedziony do rozpaczy, myślał wsiąść na okręty i opuścić kray, który mu zgubę przysposobił. Tym końcem okręty jego, stojące na kotwicy naprzeciw wyspy *Sapienza*, udały się dnia 10 maja ku stałemu lądowi, a nazajutrz zabrały ludzi, sprzęty i ranionych żołnierzy. Admirał *Miaulis*, wstrzymany mocnym wiatrem północnym, nie mógł przeszkodzić ich obrotom; lecz gdy się zmierzchło, a wiatr ustał, *Konstanty Bozzaris*, bohater grecki, będący na straży ze statkiem palnym, przy pomyślnym wietrze północno-zachodnim wpadł między nieprzyjaciela, i zaraz zapalił fregatę Egipską. Dwa inne statki palne zapaliły podobnież dwa okręty nieprzyjacielskie, rozszerzył się ogień, i płomienie tego niszczącego pożaru oświeciły kilka wysp i górę *Egiallus*.

W tych dniach zwiedził Basza główną kwaterę przy *Kairze*, gdzie jest 12,000 woyska pod dowództwem Jenerała *Boyer*. Kazał uprawiać indigo we wschodnich przyległych *Kairowi* prowincyach. Ma bydź także wykopany kanał, który przechodzić będzie przez środek stolicy i ciągnąć się 30 mil do *Serkawi*. Uskutecznienie tego wielkiego dzieła, które potrzebować ma 20 milijonow talarów i 4 lata pracy, wymaga zrzucenia 5,00 domów w *Kairze*; właściciele otrzymają za to wynagrodzenie w gruntach i muszą się obowiązać do uprawy indigo. Już właśnie zaczęto robotę; przeszło 50,000 ludzi pracuje dzień i noc nad kopaniem kanału, który okolicom z tey strony *Fajum* obficie wody dostarczy.

— *Dnia 7.* —

Paryzki *Dziennik Rozpraw* pisze co następuie: „*Ibrahim* Basza zginie, jeśli mu się nie uda wsieść na okręty. Wyprawa jego do Morei kosztowała Greków wiele krwi; artyllerya jego, kierowana zagranicznemi zbiegami i byłemi tak zwanemi Philhellenami, zadała śmierć wielu walecznym Grekom, co jednak nie zostało bez zemsty. Cały naród powstał; ożywia go nowe męztwo. Tegoroczna kampanija będzie równie pamiętną, jak roku 1822. Rząd grecki przyjął z naywiększą radością przybywającego Jenerała *Roche*, wysłanego przez towarzystwo przyjaciół greckich w *Paryżu*. Przeznaczono go zaraz przeciw *Patras*, aby tę twierdzę zdobył. Rząd grecki wyśle wkrótce do *Paryża* Pana *Calergis*, iednego z członków swoich.„

List z *Korfu* pod d. 25 maja donosi: „Dnia 22 b. m. zawinął tu niespodziewanie bryg angielski i przywiózł wiadomość, iż osada grecka w warowni *Navarino* wywiesiła białą chorągiew i kapitulowała. Wiadomość ta sprawiła mocne wrażenie; lecz słychać, iż, lubo wspomniona osada pod chlubnemi warunkami kapitulowała, dano jey wszelako odsiecz, i Turcy ponieśli znaczną stratę na lądzie i morzu. Wkrótce wyjaśni się sprzeczność między dawnieyszemi i teraźnieyszemi doniesieniami.„

— *Dnia 8.* —

Mówią, iż po świetney bitwie w zewnętrznym porcie *Modon*, eskadra grecka zabrała jeszcze 7 okrętów tureckich, i że grecy wycięli woysko tureckie, które wysiadło przy *Navarino*, po czém ustało oblężenie tey warowni.

Kilku officerów francuzkich, którzy w bitwach między woyskiém Tureckiém a Greckiém, dostali się w niewolą grecką, prosiło o wolność, i opiekę konsulów narodu swego. Twierdzą, iż za milczącem upoważnieniem rządu francuzkiego przyjęli służbę w woysku Baszy Egiptu, co usiłują dowieść tém, iż nietylko połowę płacy ciągle pobierają, lecz nawet nie są wykreśleni z kontroli półków swoich. Zdaie się, iż we Francyi ułatwiają udawanie się takim ludziom do Egiptu, dla utrzymywania ciągłych związków z tym krajem, aby Anglicy nie wzięli przewagi.

Niektóre listy wyrażają, iż *Ibrahim* Basza z większą częścią woyska swego wsiadł na flottę egipską, która miała wrócić z *Modon* do wyspy Kandyi, gdy w tém Grecy na nią uderzyli. Z trudnością ocalił życie swoie: fregata bowiem, na którey się znaydował, już była zapaloną; wszakże ludzie okrętowi i żołnierze ugasili pożar i wrócili do *Modon*. Statki przewozowe egiptskie zostały po większey części spalone lub zatopione, a z okrętów wojennych kilka tylko nie jest uszkodzonych. Kilka brygów, na których były zapasy prochu, wyleciało na powietrze. *Miaulis* krąży niedaleko *Modon*, i tamuje wszelki związek między tą warownią i *Koron*, a portami na wyspie Kandyi. Oprócz tego mnieyszy oddział okrętów greckich stoi przed portem *Suda*, gdzie są okręty egiptskie, które nie popłynęły do Morei, lecz oczekiwały przybycia *Ibrahima* baszy do Kandyi. Woysko egiptskie, będące jeszcze na południowym brzegu Morei, pokłada całą swą nadzieję w flocie kapitana baszy, i posiłkach, które miały przybyć z oddziałem okrętów egiptskich z *Alexandryi*. Co się tycze kapitana baszy, zapewniają, iż wprawdzie wypłynął z Dardanellów, lecz w dalszey swojey żegludze został wstrzymany przez eskadrę grecką, która wszystkie obroty jego uważa. Eskadra ta uderzyła już na przednią straż wspomnioney floty, i pobiła ją. Nakoniec nie zdaje się, aby kapitan basza śpieszył się bardzo na pomoc naczelnemu dowódcy egiptskiemu. Niechęć, jaka między niemi panuje, jest nader korzystną dla greków.

)i(

FRANCYA.

Paryż dnia 14 czerwca.

(*z Korrespondenta Warszawskiego*)

Król, na znak zupełnego zadowolenia z urządzeń pod czas koronacyi, darował Xięciu *Doudeauville* i wice-Hrabiemu *Larochefoucault*, miniatury swoje, bardzo bogato dyamentami kaneryzowane.

Xiąże *Northumberland* odłożył bal, który ma dać, na 15 b. m. każdy z gości przy weyściu ma złożyć bilet zaproszenia na bal. Tenże Xiąże przed swym odjazdem da obiad na 50 osób; cały serwis ma bydź złoty.

Wyrachowano, że przez festyny, które we srodę i w sobotę dane były, 15 milionów franków w obieg puszczono. Jeszcze *Colbert* przywiodł *Ludwika XIV*, do dawania świetnych festynów, aby przez to pobór podatków ułatwić. Obecność cudzoziemców bawiących teraz w *Paryżu* podwyższyła dochód z akcyzy w tym mieście przez jeden miesiąc o milion 200,000 franków.

Ogniomistrz *Ruygieri*, broni się w publicznych pismach przeciw obwinieniu, iż przez jego nieumiejętność przy ostatnim fajerwerku, trzech ludzi utraciło życie; odwołuje się, że od lat 31, jak po śmierci oyca swego tém rzemiosłem się trudni, żadnego przypadku nie miał; oczekuje więc sądowego śledztwa.

Baron *Damas*, minister spraw zagranicznych, dał wczoray świętną ucztę, którą Królestwo Jchmość Wirtembersoy, Xiężna *Berry* i Xiężna *Orleanu*, obecnością swoją zaszczycili. Tegoż dnia miasto *Paryż* dało na 150 osób obiad dla tych wszystkich, których Król Jmć wezwał na koronacyą do *Rheims*. Spełniono toasty za zdrowie Króla, rodziny jego i miasta *Paryża*.

— *Dnia* 16. —

Onegday był w zamku Królewskim *Thuilleries* wielki bal, na którym się także Królestwo Jchmość Wirtembersoy znaydowali. Rozpoczęła go Xiężna *Berry* tańcem z Xięciem *Northumberland*.

Baron *Fagel*, poseł Niderlandzki miał zaszczyt podać Królowi Jmci imieniem swego Monarchy insignia woyskowego orderu Niderlandzkiego.

HISZPANIA.

Madryt d. 27 maja:

(*z Gazety Warszawskiey*).

Przybył tu z *Korfu* nadzwyczayny goniec do ministra morskiego, i zaraz rozeszła się pogłoska, iż mexykanie i kolumbiyczykowie uzbroili już wyprawę złożoną z 5000 żołnierzy przeciwko *Hawannie*. Woysko to ma się zebrać w *Jukatan* i *Guayaquil*. Lękają się tu powszechnie o wyspę *Kuba;* anglicy i półnoeni Amerykanie przyłączyli się do wspomnioney wyprawy.

Ochotnicy rojalistowscy dopuszczają się ciągle różnych zdrożności. Niedawno w *Murcyi* i *Salamance* zaszły rozruchy, z powodu, jak się zdaje, wspomnionych zdrożności. Woysko liniiowe przywróciło porządek. Na ochotników rojalistowskich, którzy samowolnie uwięzili Korregidora w *Madrycie*, wyznaczył Król Jmć sąd, złożony z prezesa rady kastyliyskiey, 2 członków teyże władzy, i 2 członków naywyższego sądu wojennego.

Policya wyśledziła i zabrała pewne pismo ulotne, w którém starano się dowieść potrzebę zupełney zmiany teraźnieyszego rządu. Pismo to wyszło z *Gibraltaru*, i nim je policya odkryła, już w znaczney liczbie rozeszło się po całym kraju.

— *Dnia* 2 *czerwca.* —

Dnia 29 z. m., jako w uroczystość koronacyi Króla Francuzkiego, oświecono domy w tuteyszey stolicy, dzwoniono i z dział strzelano. Nazajutrz w rocznicę imienin Monarchy naszego, była gala u dworu, lecz nie ogłoszono amnestyi, którey się spodziewano.

Hrabia *Ofalia*, były minister spraw zagranicznych, i Hrabia *Erro*, były minister skarbu, zostali przywołani z wygnania, i znowu zasiadają w radzie stanu.

Pewne towarzystwo angielskie chce dać pożyczkę rządowi naszemu; lecz za to chce pozyskać *monopolium* na sprzedaż kartunów angielskich, a to jeszcze bez opłaty cła. Polecono Margrabiemu *Almerara*, aby rozpoczął układy ze wspomnionem towarzystwém.

Słychać, iż Arcy-Biskup w *St. Jago*, idąc za przykładem Arcy-Biskupa *Tarragony*, chce przywrócić inkwizycyą w dyecezyi swojey.

(*z Korrespondenta Warszawskiego*).

Podług listów z Kartageny i Alikante, wysłano z Gibraltaru nagle wiele sztafet z depeszami, do wszystkich konsulów angielskich, we wszystkich portach hiszpańskich.

Jeneralny kapitan w Puerto Rico, doniósł o wzięciu sławnego rozboynika morskiego *Copesi*, który od dawna brzegi Hawanny napastował.

Biskup z Zante, z poruczenia rządu wysłany na prowincye, (w celu usunięcia wszelkich trudności, wykonanie nowego nauk planu opóźniających) dopełnił włożonego obowiązku, i większa część klass szkolnych już jest otwarta.

ANGLIA.

Londyn dnia 10 czerwca.

(*z Korrespondenta Warszawskiego.*)

Kapitał przeznaczony na założenie nowego Uniwersytetu w Londynie, ma wynosić w akcyach (akcya po 100 f. szterl.) 200,000 funtów s.

Dyrekcya teatru Królewskiego w Londynie, ofiarowała sławnéy śpiewaczce P. *Pasta*, 2,000 Gwineów (84.0 zł. pol.) jeśliby na cztery letnie miesiące, w [illegible]ynie pozostać chciała; zobowiązanie się jey w Paryżu, zmusiło ją do odrzucenia tak wielkiego wynagrodzenia.

W Izbie niższey P. *Hume* podał petycyą tyczącą się zwyczaju Indyan palenia wdowy z ciałem jéy męża. Żądał aby rząd Indyyski większe łożył usiłowania dla wykorzenienia tego zwyczaju. Wielu deputowanych mówiło o tey petycyi; jedni utrzymywali że rząd może w téy rzeczy działać bez niebezpieczeństwa, inni zaś, że mieszanie się do obrzędów religiynych w Indyach, naraziłoby potęgę Angielską na wielkie niebezpieczeństwo.

Bill udzielający opatrzenie 6,000 funt. szter. Xięciu *Kumberland* na wychowanie jego syna, zawiera taki warunek: „Z tém wszystkiém przywoitą jest rzeczą, aby tenże Xiąże (Jerzy, Fryderyk, Alexander, Karol, Ernest, August de *Cumberland*) wychowany był w zjednoczoném Królestwie W. Brytanii i Irlandyi, i dla tego postanawiamy, że prawo obeymować ma ten warunek, iż roczna pensya nie będzie wypłacona za ten czas, przez który Xiąże nie będzie mieszkał w Królestwie; jeżeli nie otrzyma pozwolenia wyjechania z kraju od N. Pana lub jego następców

Obserwacye meteorologiczne.	Czas obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatry.	Odmiana w powiet.
	d. 23 godz. 2½ wieczor	27 cal. 5,3 lin.	+ 13, stopni.	Połn. Zach.	Deszcz.
	d. 24 godz. 5 z rana	27 — 4,4 —	+ 10 — —	Połn. Zachod.	Pochmurno.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 24 Czerwca v. s. 1825 Roku.

1 Gdy ogłoszone na licytacyą dobra Bezdzież z folwarkami Bezdzież, Drobety, Hołowczyce i Czabajowka, w oznaczonych w témże ogłoszeniu terminach nie zostały zalicytowane, przeto Rząd Cesarskiego Uniwersytetu Wileńskiego naznaczywszy nowe termina, w dniach 13, 15 i 17 następującego miesiąca lipca, objawia, że każdy z wyżey wyrażonych folwarków oddzielnie licytowany będzie. Zatém ktoby życzył licytować ktorykolwiek z wymienionych folwarków, ma się stawić na oznaczone termina w Rządzie Uniwersytetu z prawuą ewikcyą. Roku 1825 dnia 23 czerwca.

Sekretarz Felix Mierzejewski.

1. *Sąd* Taxatorsko-Exdywizorski, na usatysfakcyonowanie kredytorów zeszłego Antoniego, i żyjącey Salomei z Buchowieckich, Fedorowiczów, dekretem Remissyynym *Sądu* Głównego Grodzieńskiego 2go Departamentu w dniu 21 apryla teraź. 1825 roku zapadłym, przeznaczony, w dniu 25 teraźnieyszego miesiąca do majętności Radwanicz w powiecie Brzeskim leżącey przybywszy; przez decyzye w dniu dzisieyszym ogłoszone, admistracyą kredytorowi W. Zenonowi Wroblewskiemu poruczył, komportacye dokumentow na dziedziczce i kredytorach do kancellaryi Ziemskiey Brzeskiey na dzień 4 7bra terazn. roku i wymiar Geometryczny przeznaczył, a na powtórne swoje zebranie się, dzień 15 februaryi roku przyszłego zadeterminował. W jakim ostatecznym zjezdzie aby wszyscy kredytorowie, z dowodami ich pretensye probującemi pod utratą i wieczną ammissyą rzeczy, do Sądu ninieyszego stawąli, przez tę awizacyą w Gazetach Petersbuskiey, Kuryera Litewskiego i Warszawskiey, trzykrotnie publikującą się wzywa. Datt w Radwaniczach 1825 r. maja 27 d.

Józef Osuchowski Prezydujący.
Zenon Orzeszko Exdywizor.
Cypryan Jahałkowski.
Rejent Jan Nielubowicz.

1. Oświadczenie imieniem niżey podpisanych Stanisława Niepokoyczyckiego Prezydenta Kom. likwidacyyney Wilenskiey i Kawalera, WincentegoSancewicza odstawnego Sztabs Kapitana woysk Rossyyskich Exekutora Rządu Guberskiego Littgo Wilenskiego i Kawalera, przeciwko JW. Franciszkowi Iwanowskiemu Prokurowi Gubernii Mińskiey i WJP Bogumile Chominskiey niesłusznie przywłaszczającym cudzą własnosć, a zaś Czesznikowi Halickiemu, Ludwikowi Sobańskiemu i Antoniemu Rykowi Szambelanowi b. Dworu Poll. Debitorom zeszłey Katarzyny s Królikowskich Iwanowskiey Chorąż. Ziems. Przemyskiey z następnych pobudek czyni się: zeszła z tego świata Katarzyna Iwanowska Ciotka rodzona oswiadczających się mając dosyć znaczny swóy własny fundusz jeszcze w darze od męża swoiego Ignacego Iwanowskiego Chorąż. Ziemsk. Przemyskiey Dokumentem w roku 1816 aug. 20 dnia, przy świadectwie pieczętarzy wydanym, a 1819 julii 19 dnia, w Aktach Ziemskich pttu Rzeczyckiego wprowadzonym, otrzymała summy na obligach będące jako to; u W. Ludwika Sobańskiego; Czesznika Halickiego za obligiem 1809 r. junii 24 dnia talarow bitych 4,664 i rubli assyg. 2,860, za drugim talarow bitych 560, i za trzecim także talarow 366, a u W. Szambel. Ryka za obligiem 1810 junii 24 dnia talarow bitych 4,000 a wogóle talarow bitych 9,590, i rubli assygn. 2,860, wyż rzeczonym Dokumentem zrzekł się i odstąpił pisząc w słowach: „Takową summę za wyż pomienionemi obligami na osobę nayukochańszą żonę moją Katarzynę de domo Królikowskiey Chorążyney ziemi Przemyskiey i jey sukcesorow naybliższych z rodzeństwa, zrzekam się, i na wieczne, a nieodzowne czasy z procentami daruję, i do jey własney woli takową summę rozporządzić, pozyskać, dać, darować, bez naymnieyszego odemnie wdawania się i sukcessow moich, moc zupełną nadaię.„ Że więc na twierdzy takowego Dokumentu była właścicielką summ pomienionych nie ulega to żadnemu zaprzeczeniu; wszakże po śmierci oney Prokuror Iwanowski, i Bogumiła Chomińska niedając znać prawnym sukcessorom jakiemi są oświadczający się rodzeni Siestrzani, zabrali wszelką pozostałość jako to: majątek ziemny Nadwyżkow zowiący się w ptcie Deneburskim leżący, ze wszelką jego przynależnością, nie mniey perły, kleynoty, złoto, srebro, garderoby, bieliznę, oraz rozmaitego tytułu ruchomość, i dobytek gospodarski, niemniey gotowe pieniądze, a gdy dopiero przedsiębiorą jeszcze u wyż rzeczonych debitorow summy wyszczególnione sciągać, gdyby zatem W. Sobański i W. Ryk kapitału, ani procentu nie oddawali JW. Prokurowi Iwanowskiemu, oraz W. Chomińskiey, ninieyszym manifestem w aktach publiczuych zaniesionym, i w Kuryerze Litt. trzykrotnie ogłoszonym zastrzega, jak rownie że oswiadczający się o zawładanie cudzey własności, czynić będą prawnym porządkiem dopominek (tak jak już i rozpoczęli) przez ninieysze oswiadczenie zapowiadają, a gdyby dostatecznieysza wiadomość doyść mogła, przez Woźnego ninieyszy manifest W. Sobańskiemu, i W. Rykowi w Gubernii Witebskiey ptcie Rzeczyckim i Łucyńskim mieszkającym kommunikować postanawiają. Datt. w Wilnie 1825 r. junii 18 dnia.

Stanisław Niepokoyczycki były Prez. Kom. i Kawaler.

Wincenty Sancewicz odstawny Sztabs-Kapitan i Kawaler.

Roku 1825 mca junii 18 dnia. Przed Aktami Ziem. pttu Wilenskiego stawając osobiscie WJPan Wincenty Sancewicz odstawny Sztabs Kapitan woysk Rossyyskich i Kawaler ninieysze oświadczenie wpisać do Protokułu podał i one w tymże Protokule własnoręcznie podpisał.

Przyjąłem Jan Zienkowicz W. Z. Regent.
Czytałem Bulharowski.

Roku 1825 mca junii 20 dnia Redakcya może umieścić do Gazet Kuryera Litewskiego poswiadczam.

Michał Sawicki Prez. Ziem. ptu Wilenskiego i Kawaler.

3. Od Rządu Gubernialnego Mińskiego ogłasza się, iż w nim za dług należny tuteyszey Izbie Powszechney Opieki, będą przedawać się z publicznego targu majątki nieruchome Obywateli Heronima Zienowicza, i Walickich, sukcessorów zmarłego Tadeusza Walickiego;

pierwszego Obywatela majątek Mołożany i Klepicy z 95 duszami płci męzkiey, a ostatnich majątek Horodyszcze i Ukropowicze z 40 duszami płci męzkiey, ze wszelkiemi do tych majątkow należącemi wygodami, położone w powiecie Borysowskim; a zatém życzący kupić takowe majątki zechcą przybydź do tego Rządu na terminy licząc od pierwszego wydrukowania, które poźniey nastąpi w gazetach St. Petersburskich lub Moskiewskich, to jest: pierwszy termin za miesiąc, drugi za dwa, a trzeci i ostateczny za trzy miesiące w pierwszym dniu posiedzenia z tem, że przybyłym do targow będą okazane inwentarze tych majątkow i warunki, na których życzący nabydź dopuszczeni zostaną do licytacyi. Maja 30 dnia 1825 roku.

Sekretarz i Kawaler Felicyan Arcimowicz.
Sekretarz Kollegialny Anisimow.

3. Od Rządu Gubernialnego Mińskiego ogłasza się, że w nim za dług należny tuteyszey Izbie Powszechney Opieki, będzie przedawać się z publicznego targu dom murowany mieszczanina Mińskiego żyda Dawida Berkowicza Cukermana, znaydujący się w mieście Mińsku na górze trojeckiey, na ulicy alexandrowskiey, przynoszący rocznego dochodu 400 rubli ass., a przez lat dziesięć 4000 rubli; zatem życzący kupić takowy dom zechcą przybydź do tego Rządu na terminy, licząc od pierwszego wydrukowania, które poźniey nastąpi w Gazetach St. Petersburskich lub Moskiewskich, to jest: pierwszy termin za miesiąc, drugi za dwa a trzeci i ostateczny za trzy miesiące. Dnia 30 maja 1825 roku.

Expedytor Sułkowski.
Sekretarz kollegialny Anisimow.

3 Magistratura Powszechney Opieki Gubernii Wilenskiey mając potrzebę zakupienia dla Woiennego mieyskiego szpitala w Wilnie pod wiedzą swoją zostającego różney bielizny, wzywa do takowego podradu Obywateli życzących tym się sprawunkiem zatrudnić, iżby na sessye Magistratury na termina: pierwszy dnia 23, drugi 26, a trzeci i ostatni 30 czerwca roku idącego 1825 z prawnemi dowodami dla załogu posługującemi stawili się; gdzie w każdym czasie o wielości sztuk każdego rodzaju bielizny; o gatunku płótna, i cenie na to ustanowioney powziąć będą mogli dokładną wiadomość. Działo się w Wilnie na sessyi teyże Magistratury roku 1825 mca czerwca 16 dnia.

Inspektor Medyczney Uprawy Karol Friedeburg.
W obowiązku Sekretarza Jan Solimani.

3 Obywatele miasta Wileyki Zmitruk Daniłow, Jakow Stiepanow Malinowscy, i Symon Iwanow Wierbicki, dane im z Wileyskiego mieyskiego magistratu dnia 19 apryla przeszłego 1824 roku pod N. 115, 119 i 120 plakatne paszporty z podpisem burmistrzow: Antoniego Alfera i Zalmana Kopeliowicza i pismowoditela Jana Wysockiego, podczas przejazdu ich pocztowym traktem z Jurborga do miasta Kowna niedaleko miasteczka Wilinowa, zgubili. Oczem od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się z tem, aby, jeśliby przez kogokolwiek pomienione pasporty były znalezione, zostały odesłane do mieyscowey zwierzchności; w zdarzeniu zaś, jeśliby kto podług tych pasportow nazywał się i mieszkał, z takim postąpić podług praw. Maja 23 dnia 1825 roku.

Sekretarz i Kawaler Felicyan Arcimowicz.
Kolleski Rejestrator Hulakin.

3. Od Konsystorza Rzymsko-Katolickiego Wileńskiego na skutek rezolucyi dnia 16 marca 1825 roku zapadłey, czyni się ninieysze trzykrotne ogłoszenie w gazetach St Petersburgskich i w Kuryerze Litewskim: że z powodu niestanności szlachcica Karola Kremberga odstawnego Porucznika woysk Rossyyskich do odpowiedzi w sprawie przez żonę jego szlachciankę Julię z Borzeckich Krembergowę o nieważność małżeństwa dnia 11 lipca 1824 r. wprowadzoney, przeznaczony został ostateczny półroczny termin, z tém zapowiedzeniem, że jeśliby w takowym terminie pomieniony Kremberg sam niestanął, lub nie umocował plenipotenta przy Sądzie Konsystorskim dla prawney assystencyi całemu processowi, w takim razie rzeczony process szlachty Krembergów, chociażby pod zaoczność pozwanego, będzie doprowadzony do ostateczney decyzyi w zastępstwie ustanowionego i przysięgłego obrońcy.

Assesor Kanon. Wilen. X. Piotr Cybowicz.
Sekretarz Radca honorowy Wincenty Stefanowski.

3. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, za remissą Sądu Ziemskiego Upits. na fundusz zeszłego Benedykta Chomichowskiego b. Sędz. Gran. ustanowiony, po zebraniu się do majętności Narutyszek w ptcie Upitskim sytuowaney, na dniu 8 idącego miesiąca czerwca i roku, oraz po rozwiązaniu kwestiów akcessoryynemu stopniowi właściwych, termin powtórnego zebrania się i ostatecznego, nie już w Narutyszkach, lecz w mieście Sądowym Poniewieżu, na dzień 20 julij tegoż roku odłożył. Aże podług prawa i remissy, w ostatecznym rozbiorze sprawy, amissya nieobjawionych pretensyów zapisaną być musi, przeto aby nikt niewiadomością niezkładał się, o pomienionym konkursie, ninieyszą do Gazet Kuryera Litewskiego dla trzykrotnego zamieszczenia podaie awizacyą. Datt. w Narutyszkach, 1825 r. czerwca 8 dnia.

Regent Jan Jasieński.
Wolno drukować Maciey Paszkiewicz Pisarz Ziem. Upitski i Exdywizor.

3. Michał Zaleski b. Podkomorzy pttu Rosienskiego Jeneralny Prokurator Massy Radziwiłłowskiey po raz 4ty powołuje do Sądu Kom. na interesa Radziwiłłowskie przeznaczoney, JPana Onufrego Jurkiewicza o dług oyca jego zeszłego Stefana Jurkiewicza za obligiem r. 1806 aprylа 3 na cz. zł. 123 zł. 6 gr. 20, W. Antoniemu Bogdaszewskiemu wydanym, a przez kassę Xcia Radziwiłły zapłaconym, i o kassatę wzaiemnych do massy pretensyi, oraz extradycyą papierów, gdy JP. Jurkiewicz z osiadłości swojey nie jest wiadomym, więc o tey cytacyi podług przepisów organizacyi Monarszey w d. 18 junii roku idącego 1825 spełnioney, przez Gazetę awizuje.

Michał Zaleski Prokurator Massy.
Wolno drukiem ogłosić Jan Petersen Kom. Radziwiłł. Członek.